

Atominė elektrinė prie Vilniaus

Baltarusija jau pradėjo [atominės elektrinės](#) (AE) statybos darbus Astrave, maždaug 28 mylias nuo Vilniaus. Šiuo metu yra kasami elektrinės [pamatai](#).

Pagal [Jungtinių tautų](#) (JT) [Espoo konvencija](#), pirma valstybė turi įvertinti projekto [poveikį aplinkai](#), pranešti poveikį patiriančioms valstybėms ir su jomis viešai [pasvarstyti](#). Tik tada gali pradėti statybos darbus.

Kasami pamatai Astravos atominei elektrinei (iš 15min.lt)

Baltarusija niekada nepasiuntė Lietuvai analizės apie AE poveikį aplinkai. Todėl Lietuva pateikė Baltarusijai klausimus prieš daugiau, nei metus. Dar iki šiol atsakymų nėra gavusi. 2011 m. birželį Lietuva pasiskundė JT. JT baigia svarstyti

Lietuvos skundą ir žada savo klausimus pristatyti Baltarusijai rugsėjo mėnesį.

Ne tik lietuviai [priešinasi](#) atominei elektrinei Astrave. Patys baltarusiai jos nenori. Prieš 25 metus AE susprogo [Černobylyje](#), Ukrainoje, prie pat Baltarusijos pietinės sienos. Vėjas radioaktyvines dulkes pūtė į šiaurę ir [apteršė](#) trečdalį Baltarusijos žemių. Baltarusiai prisimena tą nelaimę ir nenori, kad AE būtų statoma jų valstybėje.

Baltarusis Mikalajus Ulasevičius traukia prezidentą Aleksandrą Lukašenką ir jo valdžią į teismą. Jis teigia, kad Baltarusijos konstitucija aiškiai draudžia

Baltarusijoje naudoti [branduolinę jėgą](#). Anot Ulasevičiaus, Astravo projektas yra nelegalus. Valdžia ginčijasi, kad konstitucijoje “branduolinė jėga” reiškia “ginklai, naudojantys branduolinę jėgą”. Ulasevičius su tuo nesutinka. Jo nuomone, šis branduolinės jėgos [draudimas](#) yra tiesioginė reakcija į Černobylio nelaimę. Bet Baltarusijos teismas, atrodo, nekreipia į jį dėmesio.

Mikalajus Ulasevičius (iš rferl.org)

Baltarusijoje yra susiorganizavęs antibranduolinis sąjūdis. Jį koordinuoja Tatjana Novikova. Novikova jaučia, kad atominės elektrinės yra nesaugios – jos teršia aplinką. O Baltarusijoje statoma AE bus ypatingai nesaugi nes “...daromi [šiurkštūs pažeidimai](#), kurie kelia pavojų.”

Tatjana Novikova (iš 15min.lt)

Ji rugpjūtį buvo [suipta](#) ir praleido 5 dienas kalėjime. Buvo [kaltinama](#), kad viešai [keikėsi](#). Kalėjime ją [persekiavo](#) – prižadindavo 3-čią v.r., neleido miegoti. Atėmė vaistus, nors ji sakė, kad tie vaistai jai būtini. Mat, ji serga [vėžiu](#).

Dabar ji jau laisva. Paklausta, ko ji tikisi savo antibranduoline veikla, ji taip atsakė: “... po arešto viskas pasikeitė ir galimybes vertinu prastai. Valdžia parodė, kad naudos bet kokius būdus ir kad ji neturi jokių etinių ar [moralinių stabdžių](#).”

Ką tu galvoji apie Baltarusijos planus statyti AE Astrave? Ką darytum, jei būtum Baltarusijos pilietis? Parašyk mums: redaktore@laikai vaikams.org

Žodynėlis.

atominė elektrinė: įranga, kurioje elektra yra gaminama naudojant radioaktyvinę medžiagą; *nuclear power plant*

pamatai: apatinė statinio dalis, į kurią remiasi visas statinys; *foundation*

Jungtinės tautos: tarpvalstybinė organizacija, kurią sudaro 193 valstybės, t. y. praktiškai visos pripažintos nepriklausomos valstybės (išskyrus Vatikaną, nepripažintą Taivaną ir Kosovą). Lietuva į JT priimta 1991 m.; *United Nations*

Espoo konvencija: Jungtinių tautų sutartis, pasirašyta 1991 m. Suomijos mieste Espoo; *Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context*

poveikis aplinkai: kà darbas, kuri nors veikla, padarys supančiai gamtai, pvz., gali sunaudoti vandenį iš upės, gali paleisti radioaktyvinių dulkių į orą, gali pakelti aplinkos temperatūrą ir pan.; *environmental impact*

pasvarstyti: pasitarti; *to discuss*

priešintis: išreikšti neigiamą nusistatymą kuriai nors veiklai; *to object to*

Černobylis: Černobylis, tai miestas šiaurės Ukrainoje, 15 km nuo sienos su Baltarusija. 1986 m. miestas evakuotas dėl Černobylio atominės elektrinės sprogimo, po kurio mieste iš 14 000 gyventojų liko tik apie 420 gyventojų; *Chernobyl*

Kur buvo Černobylio atominė elektrinė Ukrainoje (iš wikipedia):

apteršti: daryti žalą, daryti nešvarų, negryną, dergti, bjauruoti; *to pollute*

branduolinė jėga: radioaktyvaus urano branduolio skilimas išduoda energiją, kuri kontroliuojama ir naudojama elektrai kurti arba branduolinėm bombom; *nuclear energy*

draudimas: neleidimas ką daryti; *prohibition, interdiction*

šiurkštus pažeidimas: neleistina veikla, kuri prieštarauja nuostatoms, susitarimams ar taisyklėms; *gross violation, infringement, transgression*

suiti: atimti laisvę, areštuoti; *to arrest*

kaltinti: kaltu pavadinti; *to charge with, to accuse*

keiktis: negražiais žodžiais plūsti; *to swear, to curse, to use bad language*

persekioti: neduoti ramybės; *to harrass*

vėžys: piktybinis auglys; *cancer*

moralinis stabdis: mintis, kad yra dalykų kuriuos nedora daryti; *moral principle*